

הלכות ברפת הבשמים סימן ריו

נעשה להריח. יהלךף אין מברכין על בשמים של מתים והנתונים למעלה מהמטה, שאינם אלא להעביר סרוחנו של מת, אכל (ח) נתונים למטה מברכין, שאני אומר (ט) לכבוד החיים הם עשויים. וכן אין מברכין (י) *על בשמים* של בית-הכסא ולא על שמן (יא) העשוי להעביר את הזהמא: ג (יב) מגמר שנגמרינן בו את הכלים (יג) אין מברכין עליו, (יד) לפי שלא נעשה להריח בעצמו של מגמר אלא כדי לתן ריח בכלים. וכן (ז) המריח בכלים שהם מגמרים אינו מברך, לפי שאין עקר, (טו) *אלא ריח בלא עקר: ד* הבשמים (טז) (ה) [ס] של ערוה, כגון טרפה של בשמים (יז) תלוי (י) [ו] בצנארה או אוחת עקר: ד

ג שם במשנה נא ד ירושלמי שם ה שם בקלי נג ו מקא דיבורא וצפורי שם ז וקב"ם סוף פרק ט הלכות נכנסות ח שם ט הדי"א

באר היטב

(ד) המריח בכלים. וקצת בע"כ שאין להם בשמים להבדלה רק הפלים שדוכים בו הבשמים ויש לו ריח ומברכין עליו, הם עושים ברכה לבשלה, ט"ז, ע"ש: (ה) של ערוה. דוקא של ערוה אבל של פנויה מברכין, מ"א, ע"ש: (ו) בצנארה. ה"ה אם הסיכה משם ומתה, אסור, ט"ז, ע"ש. ובשכ"ח א"ר כתב דאפלו הבשמים הם על האשה, כל שלא הגיע עצמו אל האשה והבשמים נתנו ריח מברך על הריח, ע"ש: שישלשלם. ועין ברכ"ב ח"ג סימן תרכא לענין להריח בשושנה של הקדש אסורא איכא, ע"ש:

שערי תשובה

[ה] של ערוה. עבה"ט. ועין בא"ר שיש לאסור אפלו בפנויה, וכ"כ מח"ב בשם מור וקציעה, ע"ש ועין בר"י אפלו של אשתו נדה אסור, אף שהתודה העידה סיבה בשושנים מ"מ יש להתחזק בו, וסימן לדבר: סיבה בשושנים, דצריך סג גם בשושנים: [ו] בצנארה. עבה"ט. וברכ"י קמב להחמיר בפשו"ט. ועין ברכ"י התדשות סימן מד שפטר להריח בפניו אילנות של ערוה אעפ"י שיש בהם עקר פרי, אבל אסור להריח בפניו אם גזול קצת. ובמח"ב בשם ורע"צ, דפרות הקדש או קונם מתר להריח ולא יברך, ועין ש"י ופר"ח י"ד סימן קח וע"ש בשם ורע"צ, ורד נבד"ו שנתלשו ברי"ט מתר להריח בקם של

משנה ברורה

אחרים, גם כן (יג) אין צריך לברך: ב (ח) נתונים למטה. הינו (יד) לפני משתו: (ט) לכבוד החיים. כדי שיתרחו ויהנו: (י) על בשמים של בית-הכסא. שמוליך אסטניס בבית-הכסא להעביר הריח רע, (טו) אם הולך אדם ומריח מרחוק ריח בשמים אלו אין צריך לברך, כיון דבעלים לא עשאום אלא להעביר הריח רע, (טז) ואפלו במתכונן להריח נמי אין מברך: (יא) העשוי להעביר וכו'. כגון אדם (יז) שגופו מריח הרבה, וצריך לסוך גופו בשמני בשמים להעביר וזמנת הוצעה⁶ שריחה רע, (יח) וכן כשאוכל וידי מזהמות מחמת שנגע בידיו באכלין וסך ידי בשמן, נמי אינו מברך, ודגם בזה עקרו להעביר הזהמא (יט) ולא להריח. (כ) ואין נפקא מנה בין שמן סתם לשמן אפרסמון דחשיבא, (כא) ויכול ענין אין מברך עליהם שום ברכה, כיון שלא באו אלא לסלק הזהמא: ג (יב) מגמר. ששורפין בשמים⁹, ומעבירין פלים או בגדים על-גב עשן הבשמים ונקלט הריח בפלים או בבגדים¹⁰: (יג) אין מברכין עליו. בין המגמר בעצמו, (כב) בין אדם אחר שהולך ומריח: (יד) לפי שלא נעשה וכו'. מיהו, אם מתכונן לגמר כליו וגם להריח (כג) צריך לברך עליו, דהא עומד גם לריח: (טו) אלא ריח בלא עקר. ויבדליבתים (כד) שאין להם בשמים להריח במוציא שבת-קדש, ונטולין מדוכה שדוכו בה בשמים ונקלט בה ריח ומריחין ומברכין, ברכתה לבשלה הוא¹¹, וכמו שכתב כאן שהיא ריח שאין לו עקרה¹²: ד (טז) של ערוה. פרוש, של אשה שהיא ערוה עליו, אבל בפנויה אפשר דמתר מ"א; אבל כמה אחרונים מחמירין (כז) דאפלו בפנויה אסור, דעל-דיריזה: בוא לידי הרהור, וכל זה אפלו כשאנינה נדה. ובתולות שלנו שסתמן בהזקת נדות הם, שאינן טובלות לנדוהן, (כו) אסור לכלי עלמא, דבכלל עריות הן. וכתב בשערי-תשובה בשם הבכר"י יוסף, דאפלו בבשמים של אשתו נדה אסור להריח (יז) תלוי בצנארה. (יח) יש מאחרונים שכתבו דלאו דוקא בשהוא תלוי בצנארה, אלא

באר הלכה

להריח: * על בשמים וכו'. עין במשנה ברורה כמה שכתבנו: אם הולך אדם וכו'. ועין בפריימג"ם שמתפק אולי הדבר דומה לריח רע שאין לו עקר כשמריח מרחוק, וגם אולי מועיל הפסק מחצה; לעניית דעתי אי אפשר לומר כן, וראיה מהא דאמרין: מההלך מחזין לברך והריח ריח, אם רב ישראל מברך, עין שם, אולי אצל אחר היה בשמיו בבית ודלתו (היה) ולא יתקח* פתוחה, וגם אין מחלק בגמרא בין אם עומד סמוך לברך או רחוק: * של בית-הכסא. עין במשנה ברורה, דאפלו מתכונן להריח אינו מברך. ועין בפריימג"ם שמהדר, דאפלו נוטלו כדי להריח נמי לא יוכל לברך. ועין בשערי-הציון שהבאנו ראיה לזה, ונמתיק הסבא בענין זה, והוא, דאף-על-גב דגבי אחרוג נמי לאו לריח קאי, ואפלו הכי אם מריח מברך, כדאייתא בר"ט"ו סעיף ב; התם כיון דנטלו להריח הרי קאי שמריח לריח ואלא דכל נעו שאינו נוטל לריח מסתמא רב תשמע"א לאשליה, כדמוכח בתוספות דבור המתחיל וכל הה"ס ובהדו"ש הרשב"א שם, מה שאין כן הכא דאף-על-גב נוטלו להריח ומריח, אף-על-פיכך אינו עומד גם קצת לריח אלא להעביר הסרוחן: * אלא ריח בלא עקר. נראה לי דלפי זה גם בבית הבושם אין מברכין אלא אם-כיון הבשמים גלויין ומריחין, אבל אם הבשמים מנחים בצלוחית ותם סתומות שאין הריח בולעט מהן, אלא שמריח בבית מחמת שפותחין אותם בכל שעה והריח בולע ועולה, ותמצא בהמשך היום הבית נמלא ריח, כגון זה אין לברך, דהא

שער הציון

(יג) ולא דמי להא דסימן קעח, דבברכים שאין טעמים ברכה אחרונה אם רק שנה מקומו צריך לברך ואפלו היה בדעתו לחזו, שאני התם דחסר מעשה וכלומר, שצריך מתוך לעשות מעשה דהינו לאלל ולשתות, מה שאין כן הכא דאינו מחסר מעשה, מתוך כשנוכח, הריח בא מעצמו, ולהכי רק אם לא סלק בדעתו, דהינו שדעתו לחזו, סיג [מ"א]: (ד) וכן הוא לשון הירושלמי, עין שם. וכל שהבשמים במטה, בודאי נעשה להעביר הסרוחן, עין גרסת הרוקח: (טו) דבעלים גופיהו בודאי אינם יכולים לברך שם, דהמקום מטנף. ועין בבאר הלכה. ואפלו בעלים בעת שמכניסם הבשמים בבית להוליקם לבית-הכסא, גם כן אין צריך לברך, דהא אינם עשויים לריח, וכן משמע מנש"י [פמ"ג]: (טז) כן כתב בהדו"א בשיטה קמפצת פרק אלו דברים וכן כתב מגן אברהם והג"א. ועין בפריימג"ם שמצדד בקנה אפלו נוטל אדם אחד כדי להריח בו נמי אינו מברך, ונרע מאחרוג דגם כן סתמא לא לריח קאי, ואפלו הכי אם נוטלו כדי להריח מברך, משום דקנה נעשה להתחלה בפרוש להעביר הסרוחן ולא להריח, נרע טפי; ומכל מקום לא בירא לה כל-כף דבר זה, עין שם, ועין לענין בסימן רצו סעיף ו' ורצו סעיף ב, ע"ש: (יז) מ"ב דאפלו דאינו מברך: (יח) ב"ח לפרוש הנמכרים: (יט) ואם מתכונן להעביר הזהמא וגם להריח, מסתפק הפריימג"ם¹³, עין שם: (כ) מגן-אברהם לדעת התוספות בפרק ביצד מברכין, וכן משמע מפתחתם כל הפוסקים, ודלא כרש"י, וכן כתב באשכול בהדו"א: (כא) הינו אפלו מתכונן להריח, וכו': (כב) כדמוכח בש"ס שם: (כג) כן מצדד באלה רבה ומגן-גבורים. ונראה לי דאפלו להתדמסק"א אליעזר שפירש לדעת הגר"א דכתב לאלל וגם להריח דאינו צריך לברך, הינו דוקא שם שאינו עומד בעקרו לריח, מה שאין כן הכא דעומד בעקרו לריח: (כד) ואפלו לדעת הטור ור"א¹⁴ מברכין על-גב פלים מגמרים, הינו במקום להתחלה כדי שיתנו ריח, וכמבאר ברי"א¹⁵ וטור, ולא כאן שנקלט מאילו בלי כנה וש"י. והפריימג"ם מפרק בנה, עין שם, ודעתו דאם אין לו בשמים אחרים יקחם במוצא-רשבת והשי"ב הנפש של וצריכה שיהיה בשם (כ"ה) אפלי רבה וזוהי וקציעה וכו': (כו) כן כתב הפריימג"ם, בדקנה נמי איכא לאו ד"לא תהרבו לגלות ערוה": (כז) ט"ז וישיר אדם וישעריה תוכה בשם היבוסף. וכלפי הנראה דמה הט"ז דבר זה להסתפלות בבגדי עבנותי של אשה ששמכירה, שאסור אפלו תלויים על הכתל, כדמבאר באבן-העזר סימן כא, שמא בואו להתרחק מה, ומרי הט"ז בקפה של בשמים המתדת לנשים [נה"ש]. ואפשר דאפלו להגנת מהר"ח בשם שגרי נקטת הגדולה דלא סביקא לה פתש"ו, הוא דוקא באינו מתכונן להריח [ולדידהו סביקא לה דבעלמא אפלו אינו מכונן להריח צריך לברך, כל שנגהה מהר"ח], אבל כשמכתן להריח אפלו לדידהו אסור, דבואו לידי הרהור. ועין במאמר-מרדכי שהרבה להשיג על השגרי נקטת הגדולה, וכיותר ששגרי נקטת הגדולה בעצמו כתב בסימן שלו דלמעם ההשבי"א שכתב: לפי שהם עשויין

הַלְכוּת בְּרֵכַת הַפְּשָׁמִים סִימָן רִיחַ

ביאורים ומוספים

שְׁהוּאָה ים-סוּף לֹא יִכְרַךְ אִם לֹא רָאָה מְקוֹם שְׁעָבְרוּ בוֹ, וְכֵן הִרְאָה הַתְּרָדוֹ, עַד שִׁירָאָה מְקוֹם שְׁעָבְרוּ, וְהַפְּתוּב אוֹמֵר "וְהָעַם עָבְרוּ נֶגֶד יְרִיחוֹ", וְכֵן נִמַּל אֶרְנָן¹.

1) והרואה את מקום הנס מרחוק, כתב הקצות השלחן (סי' סו בדה"ש ס"ק א) שמשמע מדברי הכפתור ופרח שהביא הבזה"ל שיכול לברך, כיון שרואה את המקום ואפילו שהוא מרחוק. אמנם העיר שמסברא היה נראה שצריך לעמוד באותו המקום שנעשה לו הנס [על כל פנים בתוך ארבע אמות], שהרי מברך שעשה נס 'במקום הזה', וכן מבואר בחיי אדם (כלל סה ס"ה). וכתב שמחלוקת הפוסקים שהובאה בשערי תשובה (ס"ק ד) שייכת אף בזה, וסיים שצ"ע הדבר לדינא (וראה בהמשך ההע').

ובזמנינו, שאין אנו יודעים היכן בדיוק נבקעו הים והירדן, כתב בשו"ת אור לציון (ח"ב פי"ד תשובה מ) שצריך לברך על ראייתם בלא שם ומלכות [וכן מבואר בביה"ל כאן שישבח בלא הזכרת שם ומלכות], אכן, לענין מי שרואה ממטוס את כל ים סוף מסואץ ועד הקצה של מדבר סיני, או את נהר הירדן מים המלח ועד צפונית ליריחו, כתב שיברך בשם ומלכות, שהרי רואה גם את המקום שנעשה בו הנס. מאידך דעת הגר"ש אלישיב (שער העין עמ' תכח) והגר"ח קניבסקי (שם עמ' תלו), שאף באופן זה לא יברך [שהרי אינו יודע בבירור היכן המקום שנעשה בו הנס]. וכן לדעת החיי אדם (שם) שכשמברך צריך לעמוד במקום הנס, נראה שאינו יכול לברך.

[משנ"ב ס"ק יז]

דְּבָשִׁים שֶׁהִיא רְגִילָה לְשֵׁאת בְּצַנְאָרָה, אֶפְלוּ הֵם מְנַחִים כְּעַת עַל הַשְּׁלֶחַן גַּם-כֵּן אֵין לְכַרֵךְ עֲלֵיהֶם¹³.

13) וביאר בשו"ת אור לציון (ח"ב פי"ד תשובה לט), שכל האיסור הוא רק כשרגילה לתת את הבשמים עם הבקבוק עליה, אבל אם לוקחת מהבקבוק ומניחה עליה, אין איסור להריח בהם כשאינם עליה, כיון שאין בכך הרגל עבירה שהרי אינה משתמשת בהם כמות שהם.

[משנ"ב ס"ק כא]

וְדוֹקָא בְּמַסְבָּה, אֶבֶל שְׁלֵא בְּמַסְבָּה מְתַר לְכַרֵךְ אֶבְשָׁמִים שֶׁל עוֹבֵד גְּלוּלִים¹⁴.

14) וכן כתב לקמן (סי' רצו ס"ק ה) לגבי הבדלה שאין מברכים על בשמים שבמסיבת עובדי כוכבים שמסובים לאכילה לטעודה, אבל אם לא היו מסובים כלל מותר לברך על בשמים שלהם, וכן מסיק הט"ז (סי' רצח ס"ק ה) להלכה, ומ"מ כתב לבסוף שטוב לכתחלה לחוש לדעת רבינו יונה דס"ל שסתם בשמים של עובדי כוכבים עומדים לבסוף למכרן לעבודה זרה, ואין לברך עליהם אם לא במקום שנראה שאין עומד לעבודה זרה, כגון שהוא תגר שדרכו למכור אותם לאנשים הרבה, או שדרכו לשים הבשמים בתבשיל שלו, אז אין איסור לברך עליהם אפילו לדעת רבנו יונה.

סִימָן רִיחַ

בְּרֵכַת הַנְּעֻשִׁים עַל הַנְּסִים

[ביה"ל ד"ה גנון]

נְרָאָה בְּפִרְשׁוֹ, שְׁאֵין הַמְּכַרֵךְ מְכַרֵךְ עַד שִׁירָאָה בְּפִרְט מְקוֹם הַנֵּס כְּמוֹ

הלכות ברית הפשמים סימן ריו ריח

באר הגולה קלג

י שם נא כמשה
כ שם יבדף נב
ל שם נג מ טור
דשם הרמ"ה ורמב"ם
שם

בנה או פניה. אין מברכין עליהם, לפי שאסור להריח בהם שפא יבוא לידי הרגל נשיקה או קרוב בשוך:
ה' ב'פשמים (יח) של עבודת כוכבים אין מברכין עליהם, (ט) לפי שאסור להריח בהם: ו' (כ) מ'מסכה של
עובדי כוכבים אין מברכים על בשמים שלהם, (כא) דסתם מסכתן לעבודת כוכבים: ז' ל'היה הולך חוץ
לכרך והריח ריח טוב, (כב) אם רב העיר עובדי כוכבים אינו מברך, (כג) *ואם רב ישאל (ו) (כד) מברך:
ח *נתערב ריח שמברכין עליו ברית שאין מברכין עליו, הולכים אחר הרב:

ריח ברכות הנעשים על הנסים, ובו ט' סעיפים:

א *הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל, (א) *כגון מעברות (ב) הים (ב) ומעברות הירדן

באר היטב

(1) מברך. הינו על מה שיריח עוד, דעל מה שהריח כבר אין לברך. ואם לא נתפזר להריח א"צ לברך כמ"ש בס"ק א:

משנה ברורה

רגילות נקט, דבשמים שהיא רגילה לשאת בצנארה, אפלו הם מנחים קצת על השלחן גס-כן אין לברך עליהם⁽¹⁾, דעל-די-ידיה יבוא לידי הרהור אם מפרה ויודעה: ה' (יח) של עפוש"ם. הינו שהקטרו לעבודת גלולים, ועין בחי"אדם בכלל סא אות יד מה שכתב בזה: (יט) לפי שאסור וכו'. ואסור אין מברכין: ו (כ) מסכה. כשמשבין לאכל ולשתות: (כא) דסתם מסכתן לעבודת גלולים. ודוקא במסכה, (כב) אכל שלא במסכה מתר לברך אבשמים של עובדי גלולים⁽¹⁾: ז' (כב) אם רב וכו'. דתלינן הריח בתר רב, ובודאי של עובדי גלולים הם שעשאוים במסכה ולפיכך מריח מרחוק נ"מ"א: (כג) ואם רב ישאל וכו'. והוא הדין מחצה על מחצה ישאל, וכמו שמבאר לקמן בסימן רצ"ח לענין אור של הבדלה. ועין בבאור הלכה: (כד) מברך. כבר כתבנו בראש הסימן, דיש אומרים דוקא היכי שמתפזר להריח, ובלאו הכי אין צריך לברך, אכל רב הפוסקים חולקין על זה וסבירא להו דמברך בכל ענין, כיון שעל-כל-פנים נהנה מהריח שעולה: ח' (כה) נתערב ריח וכו'. עין בבאור הלכה:

א (א) כגון מעברות הים. מקום שעברו ישראל ביים בפישה: (ב) ומעברות הירדן. מקום שעברו ישראל בירדן בתרכה

באר הגולה

הוא ריח שאין לו עקר, וכמו הקא גבי ריח שנקלט בפלים. וגדולה מזו כתב הר"ה בהלכות, שגם גבי מגמר גופה, אם המגמר קלה כאש שוב אין מברכין, ואף-על-גב שכתבנו לעיל לחלק עליו, הינו דוקא גבי מגמר שנקלט בשמים קזם על-כל-פנים, אכל בגדון ידון שהעלוהו סתומות ואין טעם ריח מהן, אלא שנקלט מתחלה באויר ריח בעלמא, מסתבא שאין לברך על זה: * ואם רב. עין במשנה ברורה שכתבתי דאפלו מחצה על מחצה גמי מברך, כן הספיק בגמגמגבורים וברעת הרוקח, שלא מצינו מי שחלק עליו, ולענינת דעתו קשה: כיון שהוא מחצה על מחצה הו לה ספקא דאורייתא, דריח של עובדי גלולים הוא מ"לא ידבק בדרך מאומה מן התרם" וכמו שכתוב בפרוש המשניות לתרמב"ם] ולתמא דינינו לה, ואס"פ כיון שאסור להריח מספקא איה אפשר לברך עליו, אם לא דינמא דכל עקרו של ריח אינו אלא מדרבנן, ועין בפרי"מגדים, וצריך עיין: * נתערב ריח. הוא לשון תרמב"ם. וכתב בעל שמו"ר, דלא קאי אלא על שמן ובשמים של מתים ושל בית-הכסא וכדומה שאינם לריח, וכל זה כתב אם נתערב ריח של אלו בריח טוב אולינן בתר רבא, אכל לא קאי אמאי דסליק דינא דרב עובדי גלולים ורב ישאל, דבזה בודאי אפלו נתערב מעט ריח של עובדי גלולים גס-כן אין לברך, דעבודת גלולים לא בטיל בקבא, עין שם. וכל תקשה עליו מהא דרב ישאל מברכין אף-על-גב דאיבא מעט עובדי גלולים, דשאני תסם, דכיון דרב ישאל, אולינן פתר רבא ותיקנן שמהם פא תריח לגמרי ומעובדי גלולים קלל לא, שלא עשו כלל מגמר, מה שאין כן משעשו כלם ונתערבו, סבירא

לה דלא שיה פתח בתר רבא, דעבודת גלולים לא בטיל, כן נראה דעתו. ומדברי הגר"א בסעיף-קטן אחרון נראה דלא סבירא לה פן, שהרי כתב דין זה לפינן מהא דסעיף ז, הרי דלא שני לה להגר"א ואינו מחלק בין סעיף ז לסעיף ח ונראה לי עוד, דדברי תרמב"ם נובעים ממילא דרבי יוסי, עין שם בגמרא דקאמר דרבא לא ליתא עבד, ומפרש תרמב"ם אף-על-גב דנתערבו הריחות בהנדי, אלא דהגר"א סבירא לה דמרישא דבניתא גמי נובל לדין דינא דתרמב"ם. ועין במחצית-השקל מה שכתב בשם חמד-משה וסיס על דבריו: וצריך עיין. ובאמת המעין בסימן רטו גבי נתערב צצי בשמים בעשבי בשמים, כתבו הפוסקים דמברך מיני בשמים, עין בכלבו בשם הראב"ד ובאליה רבה, ולא כתבו כלל לראות הרב מאיזה מין, ועל-פירוש כבעל חמד-משה דלא משגיחין כלל בזה, דעל-כל-פנים מריח גם ממעוט:

* כגון מעברות. וכתב בספר פפתור ופרח, פרק ז, וזה לשונו: מעברות וכו', נראה בפרושו, שאין המברך מברך עד שיכרא בפרט מקום הנס, כמו שהרואה יס" סוף לא יברך אם לא נאה מקום שעברו בו, וכן הרואה הירדן, עד שיכרא מקום שעברו, וכתוב אומר "העם עברו נגד ריחו", וכן נחל ארנון⁽⁴⁾. ומיהו, בכל מקום שיראה חלק מן הים או מן הירדן, ראוי לו להזכיר חסדי ה' והשגחתו עליו יונה ושבת כפי כחו ורוצה לומר, שכתב בעלמא בלי שם ומלכות, וכן הענין בראותו מקום שהאל יתברך עשה פלא או גם לקצת נביאים, כמו בראותו בהר הפרמל מקום שעשה אליהו המזבח וראותו בשום מקום עליה אלישע וכדומה; ואין ספק כי ענין אליהו היה פלא וגם לו, שהרי המלך היה רודפו, אכל של אלישע היה פלא לכן השתמית להפלת הנביא, עד כאן לשונו. הנה בעקר דבריו שצריך לראות דוקא מקום הנס ביחוד, משמע כן גם משאר פוסקים, וכן כתב רש"י בדבריו המתחיל 'מעברות', ואף שמלשון תרמב"ם שכתב: הרואה מקום שנעשו נסים וכו' כגון יס"סו, משמע לכאורה דבראית יס"סו לחודה מברך, אף-על-פירכן אינו מברך כל-כף, מדמסיים: או מעברות הירדן ולא כתב 'או הירדן', ועל-פירוש דלא דוקא. ובדין השני, בראית הר הפרמל, נראה דכונת פפתור ופרח הוא לשבח שבח בעלמא, ואדלעיל קאי שכתב גם בראש שאר הירדן גס-כן צריך לשבח, ועל זה מסיים: ועל זה מסיים: וכן בראית הר הפרמל, דהתברכה על נקנתה על פלאי הבורא, דאס"פ היה לנו לברך בראותנו הר-סיני מקום שנתנה בו התורה, ועל-פירוש דנתתן רק אהצלת אדם מן המיתה בדרך נס: ואכן שישב עליו משה היה אז גס-כן הנצלה בדרך נס על-ידי תפלתו של משה, וכמו שכתוב 'הי נסי', ואס"פ גבי אליהו, אף שהיה נס ופלא, אף-על-פירכן מעשה הר-הפרמל לא נעשה כדי שיעצל אליהו מן המיתה, שהרי אליהו היה נחבא, ואחר-כך הלך אליו בשליחות השם ויתברך שאמר לו "לך נראה אל אחאב ואתנה מטר על פני האדמה", וענין עשית הפלא בהר-הפרמל היה כדי לתקן אמונת ישראל בה', אלא על-פירוש פפתור ופרח הוא רק לענין שבח בעלמא, וכמו מה שסיים: וראותו בשום וכו', שהוא ודאי לשבח בעלמא, כמו שנכתוב אחר-כך וכמו שמוכח מסוף דבריו בעצמו. ולפי זה, מה שסיים: שהרי המלך היה רודפו, הוא רק לענין להגדיל השבח על הטובה

שער הציור

לעבדה להטיל ארס של יצר הרע, אסור אפלו בהריח ממילא, עין שם, ואף ככתב פאן לברך על זה, עין שם במאמר-מרדכי: (כז) מגן-אברהם בפסקא, וכן הסיים כמגן-גבורים, ע"ש. עין בירושלמי שם דאיתי בריתא דמברכין אבשמים של עובדי גלולים, וקאמר: פתר לן במשע' כצ"ל לפני נתנו, עד כאן לשונו, כלומר, בממרה בשמים לפני בית-המסחר, ודבדאיש לא משחר בעלמא עשה ולא בשביל כבוד העבודת-גלולים, עין שם: